

Z

43

43

45/7

(516)

JAARVERSLAG 1937

WIJKVERPLEGING MARDI SANTOSA

TE SOERABAIA

DJAGALAN 78-80, TEL. Z. 3060

NTOR: GUBERNUR

WA: TIMUR

2.11

JK

1937

-2-

1316
MILIK PERPUKKAAN
KANTOR GUBERNUR KDH,
TK. I JAWA - TIMUR

718

JAARVERSLAG 1937

WIIKVERPLEGING
MARDI SANTOSA

TE SOERABAJA

DJAGALAN 78-80, TEL. Z. 3060

PERPUSTAKAAN KANTOR GUBERNUR K.D.H.
TK. I JAWA TIMUR

Diketahui : 27-1-26
No. Pendaftaran : 2711-26
Notasi : 362.11/Wyk/1937

VERSLAG VAN DEN VOORZITTER.

HET JAAR 1937.

Terugziende op het jaar, dat nu weer achter ons ligt, is er zeker reden tot veel dankbaarheid.

Met ingang van 1 April 1937 heeft Mejuffrouw J. Kruyt, arts, haar taak aan de Wijkverpleging aanvaard en keerde Mejuffrouw J. A. de Jonge, arts te Modjowarno, daarheen terug. Gaarne spreekt het Bestuur zijn dank uit aan Mej. de Jonge voor al datgene wat zij in de maanden van waarneming voor de Wijkverpleging heeft gedaan.

Thans door de betere bezetting en de reorganisatie was het ook mogelijk eenige uitbreiding te geven aan de behuizing.

In de buurt van het gebouw der Wijkverpleging werd n.l. een huis gehuurd voor nacht-logies van een aantal der Javaansche verpleegsters, waardoor de vrij komende ruimte in „Mardi Santosa” voor het opnemen van kraamvrouwen gebruikt kon worden.

Zuster Schuurman heeft de leiding van dit internaat op zich genomen, terwijl dr. Kruyt in het gebouw der Wijkverpleging ging wonen.

In den loop van het jaar bleek steeds meer de noodzaak van een tweede Europeesche verpleegster mede ook om de leiding van de huishouding op zich te nemen. Hiertoe werd benoemd zuster Loen, tijdelijk werkzaam in het Zendingsziekenhuis „Soekoen” te Malang, die met ingang van 1 Februari 1938 in dienst treedt.

Het Bestuur heeft zich in den loop van het verslagjaar wat uitgebreid. Daarin hebben thans ook zitting genomen Dr. J. Lodder, Directeur van het Zendingsziekenhuis te Modjowarno (met ingang van 1 Januari 1938 overgeplaatst naar Malang) en de Heer W. J. F. Goebel, Chef der Afdeeling Assurantiën van de Firma Tiedeman en van Kerchem.

Zoodat het Bestuur ultimo December 1937 was samengesteld als volgt:

Ds. S. A. van Hoogstraten	Voorzitter ;
T. Schaper	Secretaris-Penningmeester ;
Mej. M. de Bruyn Ouboter ;	
W. J. F. Goebel ;	
Dr. J. G. Kopp ;	
Dr. J. Lodder ;	
Dr. G. A. Rademaker.	

Het is immer een verheugend verschijnsel wanneer men goed met elkander kan samenwerken. Zeer zeker is dit het geval in het Bestuur van de Wijkverpleging: in de bestuursvergaderingen komt dat altijd duidelijk naar voren. Heeft ieder der Bestuursleden een drukke werkring, toch is er steeds weer tijd en animo om de belangen van Mardi Santosa te behartigen.

Ik mag hier met name de beide doktoren Kopp en Rademaker noemen, die steeds weer bereid zijn niet alleen om medisch advies te geven maar ook om bij voorkomende gevallen hulp te verlenen. Gaarne wil ik hiervoor openlijk onzen welgemeenden dank betuigen. Niet minder aan dr. Lodder die ons meermalen heeft doen profiteren van zijn ziekenhuiservaring. Maar het is niet alleen deze medische hulp, ook van andere zijde hebben wij veel steun ondervonden. Ik denk aan onze contribuanten met hun geregelde bijdragen. Hun aantal wordt steeds kleiner. Tot een poging om nieuwe contribuanten te winnen is het helaas in dit jaar nog niet kunnen komen.

Dan mag ik hier noemen een belangrijke gift van de Vereeniging „Steun in Medische aangelegenheden voor Inheemschen” (S.I.M.A.V.I.)

Deze Vereeniging heeft n. l. uit de beschikbare gelden der Vereeniging als uit die van het „Prinses Juliana Nood Fonds” een bedrag van f 2000.— bestemd voor het werk van Mardi Santosa dat nu al weer „uit zijn kleeren groeit”.— Daarbij werd de wensch uitgesproken, dat de gift zoodanig besteed zou worden, dat zij blijvende waarde heeft; zoo bijv. voor de inrichting van een operatie-kamer, de aanschaf van een wasch installatie of iets dergelijks. Deze gift, met grooten dank door het bestuur aanvaard, heeft in het verslagjaar nog geen bestemming gekregen. Dit houdt verband met het probleem van de voortdurende uitbreiding, waardoor de tegenwoordige behuizing niet meer voldoende is en naar een nieuw onderdak moet worden uitgezien. Daarover zijn reeds vele besprekingen gevoerd maar deze zijn nog te zeer in statu nascendi dan dat daarover nu reeds mededeelingen kunnen worden gedaan.

Dan wil ik hier ook gaarne vermelden een bedrag van f 139,12, zijnde de halve opbrengst van een op 19 Augustus ten huize van Mevrouw A. van der Plas-Pleyte gehouden Bridge-drive. Deze bridge-drive was n. l. georganiseerd ten bate van Mardi Santosa en van het „Moederfonds” der Vereeniging van Huisvrouwen. Vele dames hebben er toe medegewerkt om deze bridge-drive te doen slagen. Aan allen

werd een circulaire overhandigd, waarin in korte trekken het werk en het doel der Wijkverpleging wordt uiteengezet.

Ook dit jaar mocht „Mardi Santosa” wederom een subsidie ontvangen van de Gemeente Soerabaia.

Gaarne maak ik melding van verschillende bezoeken in dit jaar. In het voorjaar kwam de oud-Gouverneur-Generaal Mr. J. P. A. Graaf van Limburg Stirum, gedurende een kort verblijf in Soerabaia, een bezoek brengen. Met groote belangstelling nam Zijne Excellentie van alles kennis, waarbij hem vooral trof hoe in één der kraamkamers vier verschillende rassen vertegenwoordigd waren.

Kort daarna kwam de echtgenoot van den Gouverneur van Oost-Java, Mevrouw van der Plas-Pleyte van haar welgemeende belangstelling blijk geven. Ook de Burgemeester van Soerabaia, Mr. W. A. H. Fuchter, kwam Mardi Santosa bezoeken.

18 October zag heel het gebouw er feestelijk uit, want voor dien dag was het bezoek aangekondigd van Mevrouw Tjarda van Starkenborch Stachouwer-Marburg met hare dochter.

Vergezeld door den Gouverneur van Oost-Java en Mevrouw van der Plas heeft Mevrouw van Starkenborch, voorgelicht door dokter Kruyt en zuster Schuurman een rondgang gemaakt door de geheele inrichting. Het Javaansche meisje Sihwiloedjeng, de eerste baby die in 1931 in Mardi Santosa werd opgenomen, bood bij aankomst bloemen aan. Het deed ons goed te bemerken met hoeveel interesse Mevrouw van Starkenborch van alle onderdeelen van het werk kennis nam, terwijl ook daarna nog ruim gelegenheid was om mededeelingen te doen over het ontstaan en de groei van dit medisch zendingswerk.

Wij willen voor dit bezoek onzen welgemeenden dank uitspreken, ook voor de ruime gift, die wij kort daarna mochten ontvangen. Terwijl tenslotte niet onvermeld mag blijven het bezoek van Prof. Dr. K. de Snoo die tijdens zijn verblijf in Soerabaia op uitnodiging van de Directrice naar Djagalan kwam om zich met volle belangstelling van een en ander op de hoogte te stellen.

Uit de Jaar-cijfers blijkt duidelijk, dat ook in 1937 het werk weder snel is gegroeid. Hoe verheugend dit op zichzelf ook is, toch

staan wij hier voor moeilijke problemen, die wel niet onoplosbaar zijn maar die zware eischen stellen aan hen, die dagelijks in Mardi Santosa werken als ook aan het beleid van den Penningmeester.

Verschillende voorzieningen zijn dringend noodig, maar deze kunnen niet geschieden aler de naaste toekomst van het werk zich duidelijker gaat afteekenen.

Er zijn in de afgelopen zes jaar reeds zooveel moeilijkheden te overwinnen geweest en daarnaast hebben wij zooveel verrassende hulp en steun gehad van vele kanten, dat wij ook nu volmoed de toekomst tegemoet gaan, in het vertrouwen dat God ons den weg zal wijzen hoe wij ook door dit werk ten zegen mogen zijn voor velen uit de verschillende bevolkingsgroepen van Soerabaia en met name voor hen die min- en onvermogend zijn. Ook hier geldt als ideaal om anderen te helpen en daarmee een dienende taak te vervullen.

Ten besluite wil ik graag uiting geven aan de dankbaarheid jegens de Directrice en haar geheele Staf, die zich zoo geheel aan hun taak hebben gegeven.

S. A. VAN HOOGSTRATEN.

JAARVERSLAG 1937.

Het zij mij vergund U de droge cijfers op de volgende bladzijden vermeld te mogen toelichten en U op deze wijze een beeld te geven van het werk der Wijkverpleging, zooals dit zich in het jaar 1937 ontwikkeld heeft. Zooals U ziet, is er weer een verblijdende groei over alle linie's te constateeren. Het aantal bevallingen, dat in 1936 76 per maand bedroeg, steeg in 1937 tot een gemiddelde van 96 per maand. De polikliniek, de opname in de kraam- en zuigelingenkliniek groeiden naar evenredigheid.

Een verblijdende groei, noemde ik het. En inderdaad is het verheugend, dat het werk der Wijkverpleging onder de bevolking van Soerabaia blijkaar meerdere bekendheid gaat verkrijgen. Echter voor wie dagelijks het werk verrichten, is dit gestage toenemen van het aantal patienten ook wel eens een reden tot een zich angstig afvragen: hoe lang kunnen wij dit in deze omstandigheden nog volhouden? In de kliniek op Djagalan is geen plekje meer onbezet. In Juni 1937 werd op Oendaan koelon een huis ingericht als internaat voor de Javaansche verpleegsters; ook dit is thans reeds tot het uiterste benut. De Wijkverpleging is reeds twee maal uit een huis gegroeid, en weer wordt het zeer noodig, dat wij uitbreiden.

Het is in het jaar 1937 eenigszins mogen gelukken het tekort aan Javaansch verplegend personeel aan te vullen. Thans staan in dienst der Wijkverpleging: 3 Javaansche vroedvrouwen, 5 mantriverpleegsters en 12 leerling-verpleegsters. Ondanks de betere bezetting hebben deze meisjes, en in het bijzonder wel de vroedvrouwen, nog een zware taak te vervullen gehad, die zij echter steeds met groote ijver en opgewektheid verrichten.

Wat het Europeesche personeel betreft, de groote wensch om voor het werk in de kliniek een tweede verpleegster aan te stellen, zoodat Zr. Schuurman zich geheel aan het werk in de kampong kon wijden, mocht in 1937 nog niet in vervulling gaan. Voor Zr. Schuurman beteekende dit een dubbele en dus zeer zware taak. Gelukkig wordt 1 Febr. 1938, door de in dienst treding van Zr. Loen hierin voorzien.

In Juli 1937 werd een aanvang gemaakt met de opleiding van Javaansche vroedvrouwen. Drie der mantri-verpleegsters volgen deze cursus. Een grooter aantal leerlingen kunnen wij in dit huis, waar geen leslokaal meer afkan, niet aannemen. Ook door deze vroedvrouw-op-

leiding wordt een uitbreiding zeer noodig. Er bestaat op Java nog een zeer groot tekort aan vroedvrouwen en het is een taak van algemeen belang, mede te werken aan het vullen dezer leemte.

Over het algemeen gezien, stemt het jaar 1937, ook wat de interne gang van zaken der Wijkverpleging betreft, tot groote dankbaarheid. En ook voor de volgende jaren wenschen wij, dat het werk zóó voort moge gaan, dat het vertrouwen der bevolking nog mag groeien en de angst voor de Westersche Geneeskunde, waardoor zoo-velen in nood nog niet of veel te laat hulp inroepen, verminderen mag. Veel en geduldig werken zal hiervoor nog noodig zijn, en vooral het contact met de patienten in hun eigen omgeving zal deze angst langzamerhand kunnen doen verminderen. God geve ons, dat wij ook op deze wijze iets van Zijn groote Liefde uit mogen dragen onder de bevolking van Soerabaia.

J. KRUYT.

POLIKLINIEK EN CONSULTATIEBUREAUX.

De polikliniek voor zieken- en wondpatienten (uitsluitend voor vrouwen en kinderen) is geopend dagelijks van 7-11 uur v.m.

Het consultatiebureau voor zwangeren onderzoek:

Maandags }
Woensdags } van 4 — 6 uur n.m.
Zaterdag }

Het consultatiebureau voor gezonde zuigelingen:

Dinsdags }
Donderdags } van 4 — 6 uur n.m.

AANTAL POLIKLINISCHE CONSULTEN IN 1937.

	Jan.	Febr.	Mrt.	Apr.	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.	Totaal
Zieken en wondpat.	853	916	1131	1159	1038	1062	1165	1070	1060	1110	1114	1083	12761
Zwangerenonderzoek	337	291	322	298	347	351	420	409	416	391	372	288	4242
Gezonde zuigelingen	227	227	297	243	251	338	342	327	373	321	343	305	3594

Totaal aantal consulten 20597
(1936: 15909)

Waarvan nieuw ingeschreven:

Zieken en Wondpat. 4079

Zwangeren 1473

Gezonde baby's 941

Gemiddeld aantal consulten per dag: 67

KRAAM- EN ZUIGELINGENKLINIEK.

	Aantal opgenomen pat.:	Aantal verpleegdagen:
Kraamvrouwen	447	4030
Om andere reden opgenomen pat.	84	642
In de kliniek levend geboren baby's	412	3759
Zieke zuigelingen	202	8704
	1145	17135
(1936: 823		12288)

Gemiddeld aantal verpleegdagen per dag: 47 (1936: 34)

BUITENWERK.

Aantal bevallingen in de kampong verricht 729
Aantal huisbezoeken (contrôlebezoeken Zuster inbegrepen) . . . 7681

SPECIFICATIE VERLOSKUNDIG WERK.

	In de kliniek	In de kampong	Totaal
Totaal aantal bevallingen	447	729	1176 (1936: 917)
Spontaan:			
1. Achterhoofdsligging	366	651	1017
2. Kruinligging	4	9	13
3. Aangezichtsligging	1	1	2
4. Sluitligging	8	9	17
5. Tweeling	5pr.	3pr.	8pr.
6. Anencephalus	3	2	5
7. Praematuur Hoofdsligging	11	18	39
Stuitligging	1	—	1
8. Abortus	6	16	22
9. Placenta praevia lateralis	6	—	6
10. Loslating van de placenta	1	—	1
11. Molazwangerschap	—	1	1
Kunstverlossingen:	35	19	54
1. Tangverlossing (bekkenvernauwing)	4	2	6
" + perforatie			
(bekkenvernauwing)	1	—	1
(weeënzwakte)	4	—	4
2. Extractie a. d. voet (stuitligging)	5	6	11
3. Versie en extractie (dwarsligging)	2	—	2
" " (voorliggende navelstr.)	1	—	1
" " (plac. praevia)	1	—	1
4. Braxton Hicks (plac. praevia)	1	—	1
5. Curettage (abort. incompl.)	10	—	10
" (molazwangersch.)	1	—	1
6. Digitale verwijdering abort. resten	—	3	3
7. Manuele verwijdering placenta	2	8	10
8. Eivliessteek (bekkenvernauwing)	2	—	2
(dreigende eclampsie)	1	—	1

Sterftestatistiek.

(in en buiten de kliniek)

1. Kraamvrouwen 6	Loslating v.d. placenta	1
Nabloeding (doekoen)	1	1
Infectie (doekoen)	1	2
Eclampsie	1	
Croupeuze pneumonie	2	
T. b. c. pulm	1	
2. Zuigelingen dood	Verwaarloosde	
geboren 46	dwarsligging	2
Gemacereerd	19	
Praematuur	3	
Stuitligging	5	
Aangezichtsligging	1	
Tweeling	1pr.	
Placenta praevia V. E.	3	
	3. Zuigelingen binnen	
	10 d. overleden	12
	Praematuur	10
	Cong. lues	1
	Hersenvloeding (spont.	
	snelle partus)	1

VERSLAG VAN DEN PENNINGMEESTER.

Het afgelopen jaar stelde zware eischen aan onze financiën; hoewel de bedrijfsvoering ook nu weer zoo sober mogelijk werd gehouden en de baten uit het werk niet onbelangrijk stegen, sluit de exploitatierekening met een saldo-verlies van niet minder dan f 2235.17.

Door de aanstelling van een medica in vasten dienst en door de aanvulling van het reeds lang bestaande tekort aan verplegend personeel werd aan salarissen over 1937 ruim f 1500.— meer uitbetaald dan over 1936.

De uitbreiding van de behuizing (zie verslag van den Voorzitter) bracht de noodige onkosten met zich mede.

De aanvulling en het onderhoud van de inventaris vroeg groote geldelijke offers, met name de inrichting van de 2e woning en de uitbreiding van het aantal bedden en van de voorraden van de „linnenkast", beide laatste posten als gevolg van de belangrijke vermeerdering van het aantal in de kliniek opgenomen patienten.

De enorme toename van het waschgoed maakte een behandeling aan huis verder onmogelijk. Hierdoor werd aan waschloon ruim f 1800.— betaald; dit verklaart de groote uitgaven aan „huishouding".

De groei van het geheele werk, vooral die van de polikliniek, deed de post „geneesmiddelen" met 30% omhoog gaan.

Het pensioenfonds is dit jaar voor het eerst in de rekening verschenen; hieruit zullen in de toekomst de pensioenen van het Europeesch personeel in vasten dienst worden betaald.

Een logisch gevolg van de groei van het werk over de geheele linie zijn de grootere baten. Vooral springt hier in het oog de polikliniek; de inkomsten vermeerdering van 70% overtrof verre de verwachtingen.

Van de Stads Gemeente Soerabaia ontvingen wij dit jaar een subsidie, die het tekort niet vermocht te dekken.

De contributies bewegen zich nog steeds in dalende lijn. Zoodra het Bestuur over de noodige tijd beschikt, zal de werving van nieuwe donateurs met kracht ter hand worden genomen.

Vrijwel alle belangstellenden, die ons werk in Djagalan kwamen bezichtigen schonken een gift. Een woord van hartelijken dank mag hier niet ontbreken.

Soerabaia, Februari 1938.

De Penningmeester,
T. SCHAPER.

BALANS OP 1 JANUARI 1938.

Debet

Credit

Kas	f	1316 98	Uitbreidingsfonds	f	4400 —
Gemeente Spaarbank	"	3160 69	Verloffonds	"	900 —
Waarborgsommen	"	112 75	Zusterfonds	"	700 —
Rente	"	92 61	Pensioenfonds	"	895 08
Inventaris	"	1000 —	Huishuur	"	165 15
Auto	"	200 —	Salarissen	"	400 —
Kapitaalrekening	"	3941 11	Residentie-apotheek	"	2363 91
	f	9824 14		f	9824 14

EXPLOITATIEREKENING OVER 1937.

Verlies

Winst

Huisvesting	f	3094 26	Baten uit het werk:		
Onderhoud & vernieuwing-inventaris	"	1851 01	Bevallingen	f	11071 23
Administratiekosten	"	527 84	Gouvt. bevallingen	"	2123 30
Exploitatie auto	"	915 63	Baby-opname	"	1111 38
Transport	"	363 57	Melkkeuken	"	546 25
Huishouding	"	3188 47	Polikliniek	"	3875 30
Salaris Directrice - Eur. zuster	"	4850 —	Uitzendbureau	"	648 55
Salaris verplegend pers.	"	3016 39	Particuliere praktijk	"	534 41
" bedienend	"	1060 83	Subsidie gemeente	"	1066 37
Melk en geneesmiddelen	"	4365 72	Contributies	"	1006 20
Onderhoud gebouw	"	158 99	Giften	"	400 12
Diversen	"	123 10	Rente	"	92 61
Verloffonds	"	300 —			
Pensioenfonds	"	895 08	Saldo verlies	"	2235 17
	f	24710 89		f	24710 89

De Penningmeester:

T. SCHAPER.

LIJST VAN CONTRIBUANTEN

(1 Maart 1938).

Aboebakar	R. Mohd. Zoebir Atmopra
Alimoertolo	Mohd. Sadik
Achmad Karto	R. A. A. Nitiadiningrat
Alioedin	Dr. J. F. Ort
Abdullah	Mej. M. de Bruijn Ouboter
Amad	Prawiro
Abdoelmawi	R. P. Prawidjojo
Abib B. Zalman	L. Rommelaar
C. Bruidegom	Dr. G. A. Rademaker
Mevr. F. H. Brinkman	Mevr. Ir. G. H. Rietveld
Brahim	Rachmad
V. Droop	Rismoedi
Djojosoebroto	Mevr. Dr. M. Sjaaf
Djani	R. M. H. Soejono
Dikin	Soerabaiasche Apotheek
Djimin	M. Soetjahjo
Doerakim	Mevr. M. Salih
Djokomoekmin	J. C. Schreuder
Djokosoewarni	Suikersyndicaat
Jhr. Mr. G. Witsen Elias	Mej. Th. Steller
M. Erman	H. Schaper
Mr. A. van Gennep	T. Schaper
W. J. F. Goebel	Soenandar
Ds. S. A. van Hooqstraten	Soerachmad
Mevr. E. Heuterman	Soedigdojo
Mevr. Ir. G. Hulshoff	Soeparto
Mevr. Dr. J. Harkink	Sadoe Djojoloekito
Hanifah	Soerip Agfki
N. V. Isamij	Soemantri Petjindilan
Iskandar	R. Soeniman
Ismael	Soerjadi
Dr. J. G. Kopp	Soemadi
J. M. Klinkhamer	Soengkono
Zr. Karreman	Sahari
Koestoer	Mej. A. Tanzer
Karim	Toekir
Kamlyan	A. van Velsen
Kadarisman	Warsito
Moeljono	Mr. H. Zeydner
Mohd. Ridwan	